

b y l a b

—
H A M A R

April 2019

April 2019

- 1 Bakgrunn
- 2 Etablering og konseptutvikling
- 3 Ett års drift og erfaringer hittil
- 4 Veien videre — potensial og utvikling

Hvorfor Bylab

- Ta posisjon som innlandets urbane hjerte
- Levere på ambisjoner om vekst
- Ambisiøse utviklingsprosjekter og investeringer
- Aktiv rolle i å skape et levende bysentrum
- Skape gode arenaer for samhandling med alle aktører
- Formidle og synliggjøre planer og prosjekter
- Tørre å utfordre arbeidsmetodikk ved å gjøre ting på en ny måte
- Økt krav til engasjerende medvirkningsprosesser

Samskaping

- Utfordrer og tilrettelegger for enklere samhandling — både internt og eksternt
- Tilgang til nettverk
- Forståelse av komplekst aktørbilde
- Koordinerende rolle
- God forståelse av strategiske grep på kort og lang sikt
- Gjennomføringsressurser og fagkompetanse

Aktørbilde

Gårdeiere
& utbyggere

Hamar
kommune

Handel
& næring

Kultur
& reiseliv

Øvrige offentlige

Fageksperter:
arkitektur ++

Studenter
& høyskole

aktører

Lag, foreninger
& frivillige

Innbyggere

FINNE RETT AKTØR

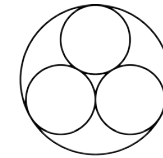
Hva kreves for å realisere en bylab?

Sammensatt kompetanse

- Fase 1 — utvikling av konsept
- Fase 2 — formidling og utforming
- Fase 3 — realisering og drift

Strategisk design i et byutviklingsperspektiv

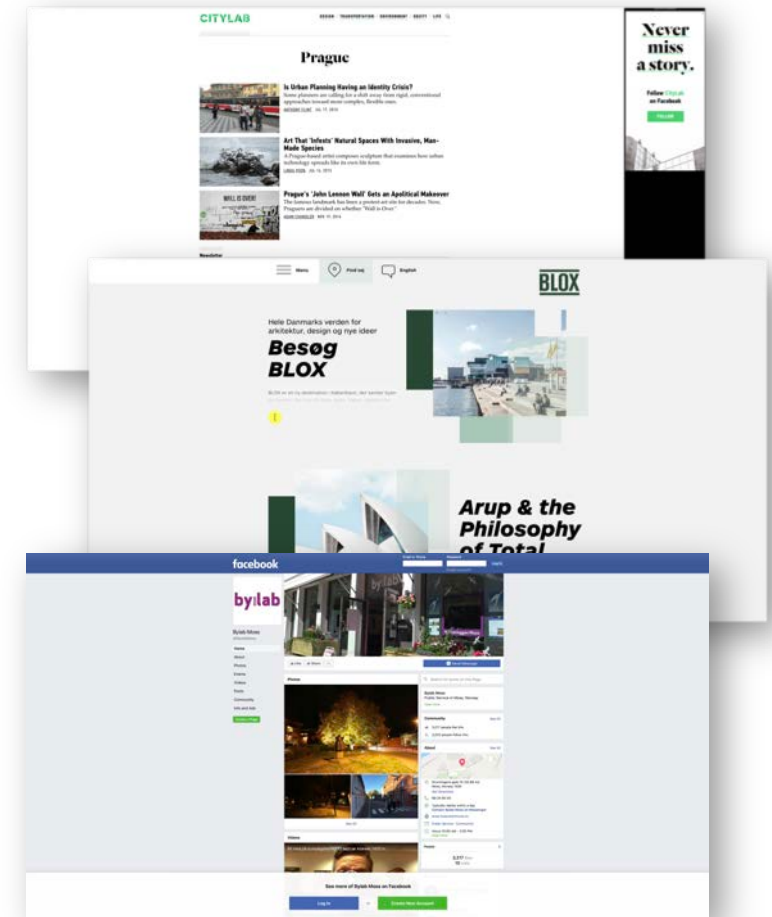
NATURAL STATE

e M e R g E n c e
projects

NORWEGIAN ICONS

Referanseprosjekter

- Sparret med andre miljøer — både internasjonalt og i Norge
 - Lært av dem med erfaring over mange år
 - Vært til inspirasjon for andre kommuner
-
- Citylab— Praha
 - Blox — København
 - Bylaber i Norge — Trondheim, Moss, Fredrikstad, Bergen

En arena for å
skape god by sammen

Hva er egentlig
en lab?

- Være et sted for utvikling
- Et sted for kunnskap

Informasjon og medvirkning

Arbeidssted og møterom

Utstillingsvindu og samarbeid

Aktivere uteareal og park

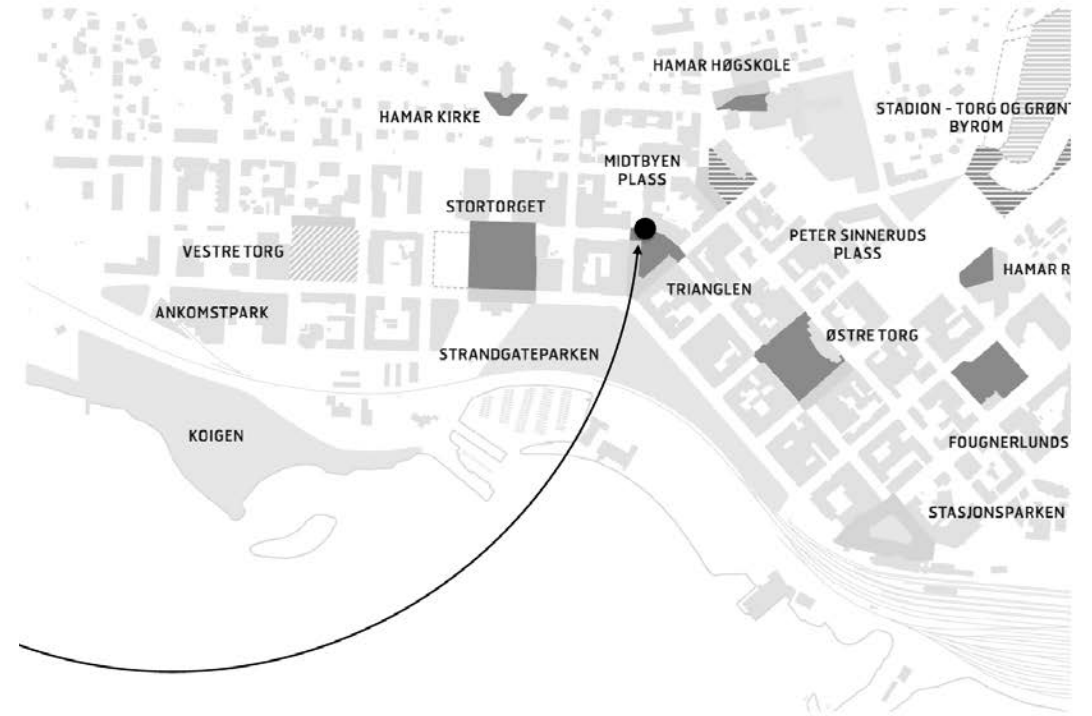
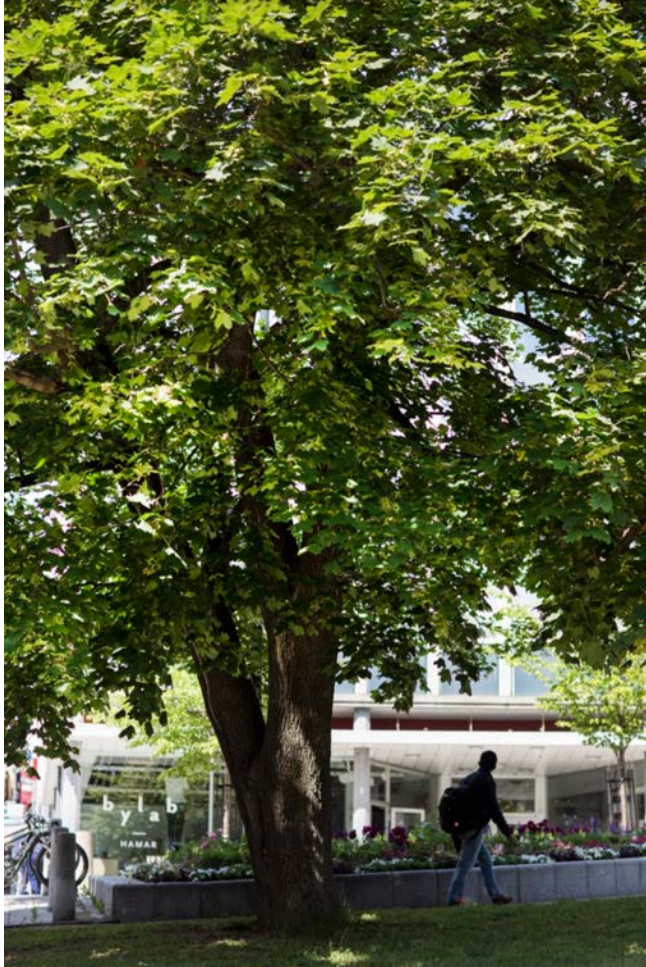

Samarbeid med Triangel Café

En bylab med urbane kvaliteter — sentralt i byen

- Åpent, nøytralt, transparent og tilgjengelig
- Funksjonelt og godt sted å være
- Bylaben er kommunens ansikt utad — krav til kompetanse og evne til å møte folk
- Faglig tyngde — bidra med kompetanseoverføring til næringsaktører

Brukere av bylaben

Internt

Arealplan

Kultur

Bydrift

Sentrumskoordinator

Komité for ny sentrumsplan

Trepartssamarbeidet

Interne bylab gruppen

Ungdomsrådet

Eksternt

Gårdeierforeningen

Sentrumsforeningen

KS

BaneNOR

Transportsamarbeidet i Mjøsbyen

Co Urban & Dark arkitekter

Sykkelnettverket

Utvalg av utviklingsaktører

Private aktører

Prosjekt

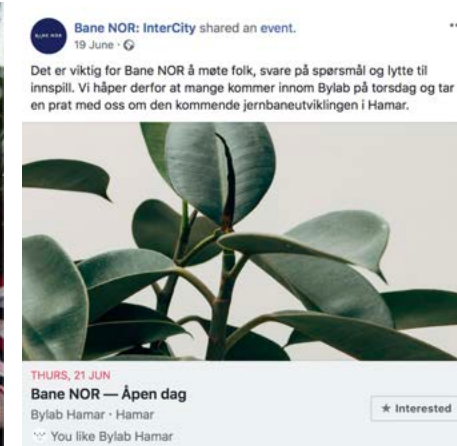
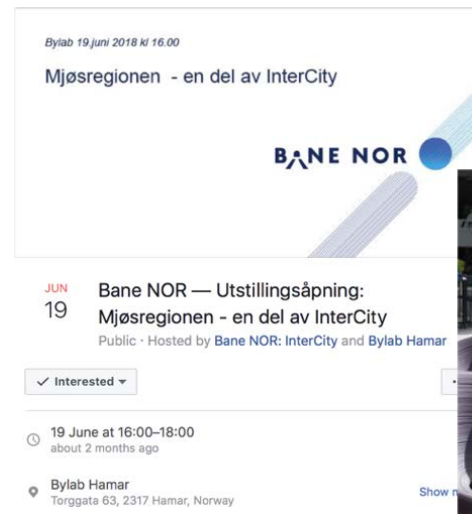
Nordic Towns

Levende Lokaler

Østre torg (Lala Tøyen)

Ett år — hva har skjedd?

Aktiviteter

Offisiell åpning 15. juni 2018

Januar:

- Fellesmøte – Attractive Nordic Towns (Nordisk Ministerråd)
- Møte og workshop – gårdeiersamarbeid

Februar:

- Presentasjon av lokalet til eksterne potensielle konsulenter for utvikling av Bylab
- Møte med Anno Museum
- Dark Arkitekter – Tjuvholmen
- Prosjektmøte Bylab

Mars:

- Dark arkitekter – Tjuvholmen
- Besøk av Kongsvinger kommune
- Besøk fra Sør-Odal kommune
- Møter Bydrift
- Foredrag om sykkel – Norconsult Sandvika
- Møter gårdeiersamarbeidet
- Møter Bane NOR
- Fabelaktiv – lån av lokale til filminnspeiling

April:

- Workshop om medvirkning med to masterstudenter i arkitektur
- CoUrban - intervju av brukere av sentrum
- Workshop med 9. klasse på Børstad ungdomsskole og temakveld om Tjuvholmen med plannachpiel
- 17 intervjuer og kartlegging til gårdeiersamarbeid
- Fabelaktiv – lån av lokale til filminnspeiling
- Dark arkitekter - workshop om Tjuvholmen

Mai:

- Møter Bane NOR
- Møter gårdeiersamarbeid
- Prosjektmøter Bylab
- Møter EON Reality
- Møter Sentrumsforeningen
- Møter Mjøsanker
- Sentrumsforeningen - kurs i service og handel
- Møter NAV

Juni:

- Åpning av Bylab
- Bane NOR - 6 dager med tilstedeværelse og utstilling om planleggingen av dobbeltspor gjennom Hamar

August:

- Tegnesøndag
- Bane NOR - workshop

September:

- Østre torg – kick-off for prosjektet og medvirkning
- Østre torg – workshop med Hamar Katedralskole og Børstad Ungdomsskole
- Østre torg – prosjektmøter og møter med gårdeiere
- Bydrift – tilstedeværelse i Bylab
- Innbyggerinitiert tema- og innspillsdag for alternativt jernbanetrasse i øst
- Besøk av Bergen kommune

Oktober:

- Foredrag om gatekunst med Sabek
- Utstillingsåpning av Levende Lokaler i Strandgata 61
- Østre torg – workshop med Ener ungdomsskole
- Informasjonsmøte om planprogram for Tjuvholmen
- Nettkssamling for Levende Lokaler-nettverket
- Arealplan – tilstedeværelse i Bylab ifb. med høringsperiode for «Trekantomia»
- Samling i sykkelbynettverket
- Besøk av Bærum kommune
- Møter gårdeiersamarbeid
- Styremøter Hamar Sentrum

November:

- Pop-up-butikk med Lutfestfestivalen i samarbeid med Levende Lokaler-utstillingen
- Bane NOR - Status for dobbeltspor i Hamar
- Bane NOR - Foredrag om jernbaneprosjektering
- Bane NOR – Temakveld om ungdommenes innspill
- Bane NOR – Foredrag om jernbanen som samfunnsbygger
- Bane NOR – særmmøter med interessegrupper og privatpersoner
- Byprat vol. 1 - ordfører Einar Busterud
- Byprat reprise – ordfører Einar Busterud
- Byprat vol. 2 – varaordfører Knut Fangberget
- Byprat vol. 3 – teknisk sjef Kjetil Wold Henriksen
- Byprat vol. 4 – næringssjef Svein Frydenlund
- Temakveld – presentasjon av masteroppgave om jernbanestasjon ve Vikingskipet
- Møte med Hamar Teater om teaterforestillinger i ledige sentrumslokaler
- Styrringsgruppemøte Hamar Sentrum og Hamar Gårdeierforening
- Østre torg – prosjektmøter
- Besøk av Gjøvik kommune

Desember:

- Byprat vol. 5 – rådmann Bjørn Gudbjørgrud
- Byprat vol. 6 – byutvikler Guro Vestvik
- Utvidelse av Levende Lokaler-utstilling i Strandgata 61
- Møte med Andersen og Fremming om Bylab og kommunens eiendomsprosjekter
- Styremøter Hamar Sentrum
- Møter «Aktiv i Hamar» (Byutvikling, Bydrift, Kultur, Kommunikasjon)
- Bane NOR – særmmøter med interessegrupper og privatpersoner
- Innbyggerinitiert utstilling av alternativt jernbanetrasse i vest
- Østre torg – møter og presentasjon av prosjektet for næringsaktører
- By- og Bygdelista - Innspillskveld til valgprogram

2018

I dag

Januar:

Åpent møte om sykkelplanlegging i Hamar
Temamøte om ny sentrumsplan – Hva trenger Hamar sentrum?
Trainee Innlandet – seminar
Møter «Aktiv i Hamar» (Byutvikling, Bydrift, Kultur, Kommunikasjon)
By- og Bygdelista - Innspillskveld til valgprogram
Østre torg – prosjektmøter
Styremøter Hamar Sentrum
Møte og besøk av Fylkeskommunen i Innlandet og Knut Storberget
Møter Hamar Gårdeierforening
Møter Ungdomsrådet

Februar:

Ankerhagen - utstillingsåpning av arkitektkonkurranse
Ankerhagen – jurymøter
Bane NOR – presentasjon av revidert planprogram for dobbeltspor gjennom Hamar
Temamøte om ny sentrumsplan – Hvordan skal vi bo i sentrum?
Møte om skaperaktiviteter og Makerspace i Hamar
Østre torg – prosjektmøter
Fortidsminneforeningen – miniseminar om vern og utvikling i Hamar

Mars:

Bane NOR – møte med næringslivet i Hamar om planlegging av dobbeltspor
Bane NOR – interne møter
JCI Innlandet – åpent møte om Foodsharing i Hamar sentrum
Temamøte om ny sentrumsplan – Hamars bystruktur i framtida
Styremøter Hamar Sentrum
Møter – Hamar Gårdeierforening
Østre torg – prosjektmøter
Presentasjoner av elevoppgaver om Hamar sentrum – Hamar katedralskole
Bydrift - Presentasjon av bacheloroppgave fra NMBU om overvannshåndtering
Besøk av Gjøvik kommune
Fortidsminneforeningen – møter om informasjonskilt

April:

Presentasjon og utstilling av vinner av arkitektkonkurransen for Ankerhagen
Temamøte om ny sentrumsplan – Mobilitet i sentrum

Mai:

Østre torg - utstilling av forprosjekt
Nordbolig/Møystad Økotun - Åpent møte om Møystad Gård

2019

OFFISIELL ÅPNING AV BYLAB

KICK OFF PÅ ØSTRE TORG

**WORKSHOP PÅ ØSTRE TORG MED
ELEVER FRA KATTA OG BØRSTAD**

**WORKSHOP MED ELEVER
FRA ENER UNGDOMSSKOLE**

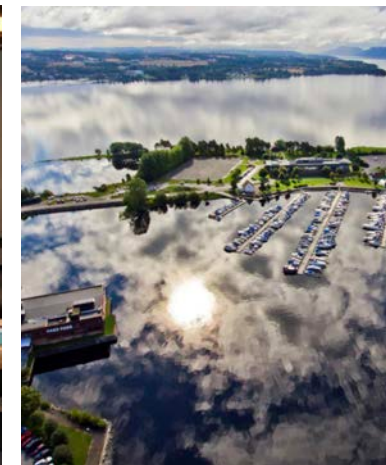

ARRANGEMENT I REGI AV KS

ÅPENT MØTE OM TJUVHOLMEN

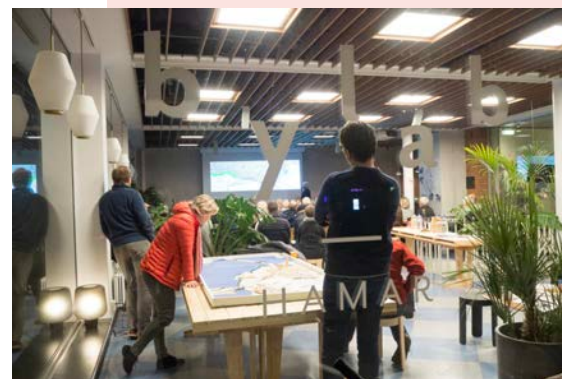

TEGNESØNDAG I BYLABEN

INNBYGGERINITIERT FOLKEMØTE OM ALTERNATIV JERNBANETRASÉ

DEC
18

Byprat vol. 7: Ellen Snartum

Public · Hosted by [Bylab Hamar](#) and [Hamar kommune](#)

NOV
6

Byprat med Einar Busterud

Public · Hosted by [Bylab Hamar](#) and [Hamar kommune](#)

BYPRAT I SOFAEN

DE HER, HELE SENTRUM ER FULLT AV TOMME
 LOKALER. KUNNE VI IKKE NOE LIV HER!
 ET LITETDEL KULTURHUS, ELLER ET
 LITET URBANT RESIDENS?
 HANKE AV DISSE LOKALERNE DER
 VI STODERNE ET, NOE DE HAR
 PÅSTOD POTENSIALE TIL Å BLI
 NOE VIKTIG!

NOV 29 Utstilling: Levende lokaler! Fra sentrumsdød til sentrumsglød
 Public · Hosted by Bylab Hamar and Design og arkitektur Norge

★ Interested Going... Share...

7 Dates · Nov 29 - Dec 20

NOV 29	Thu 12:00 PM	DEC 1	Sat 12:00 PM	DEC 6	Thu 12:00 PM	+4
--------	--------------	-------	--------------	-------	--------------	----

Strandgata 61, 2317 Hamar, Norge Show Map

Hosted by Bylab Hamar
 Typically replies within a day Message Host

LEVENDE LOKALER

BANE NOR — NOVEMBER

SYKKELMØTE I JANUAR

BESØK HOS AJER UNGDOMSSKOLE

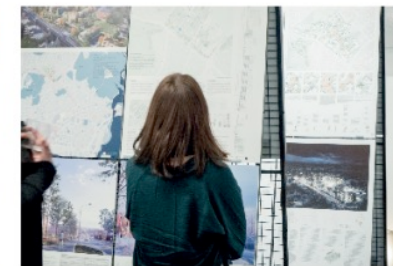
TEMAMØTER OM SENTRUMSPPLAN

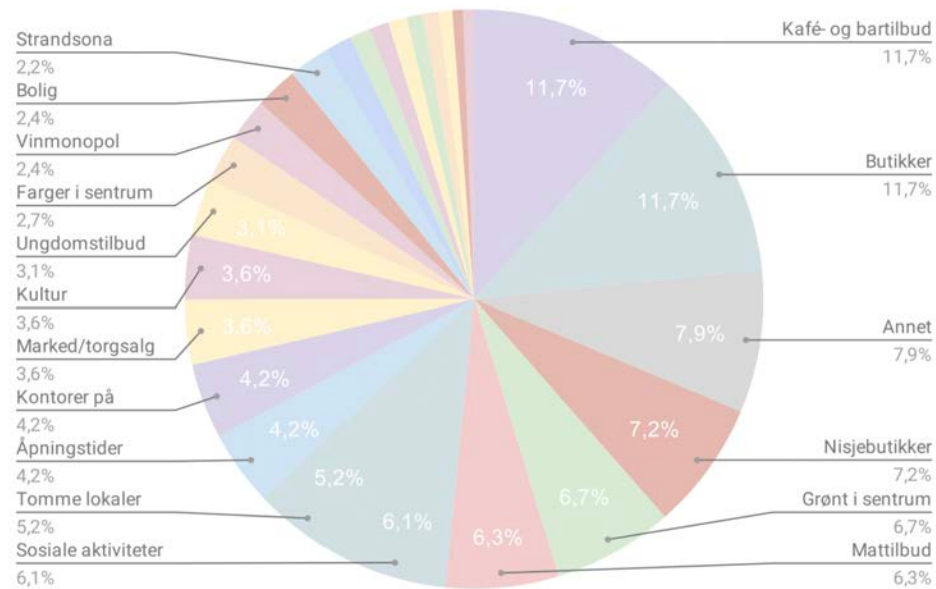

JCI INNLANDET — MØTE OM FOOD SHARING

UTSTILLING AV
ARKITEKTKONKURRANSE -
ANKERHAGEN

Medvirkning

- Involveringsprosess
- Generelle innspill fra besøkende
- 667 innspill

Realiseringsprosess — hva har det krevd?

Erfaringer

- Bylab som virkemiddel
- Stadig flere bruker arenaen — generell positivitet
- Nasjonale nettverk, medvirkning, entusiasme ved å være tilstede
- Eksempel for andre kommuner som besøker
- Etablerer noe nytt — krever kontinuitet over tid
- Langsiktighet og forutsigbare rammer

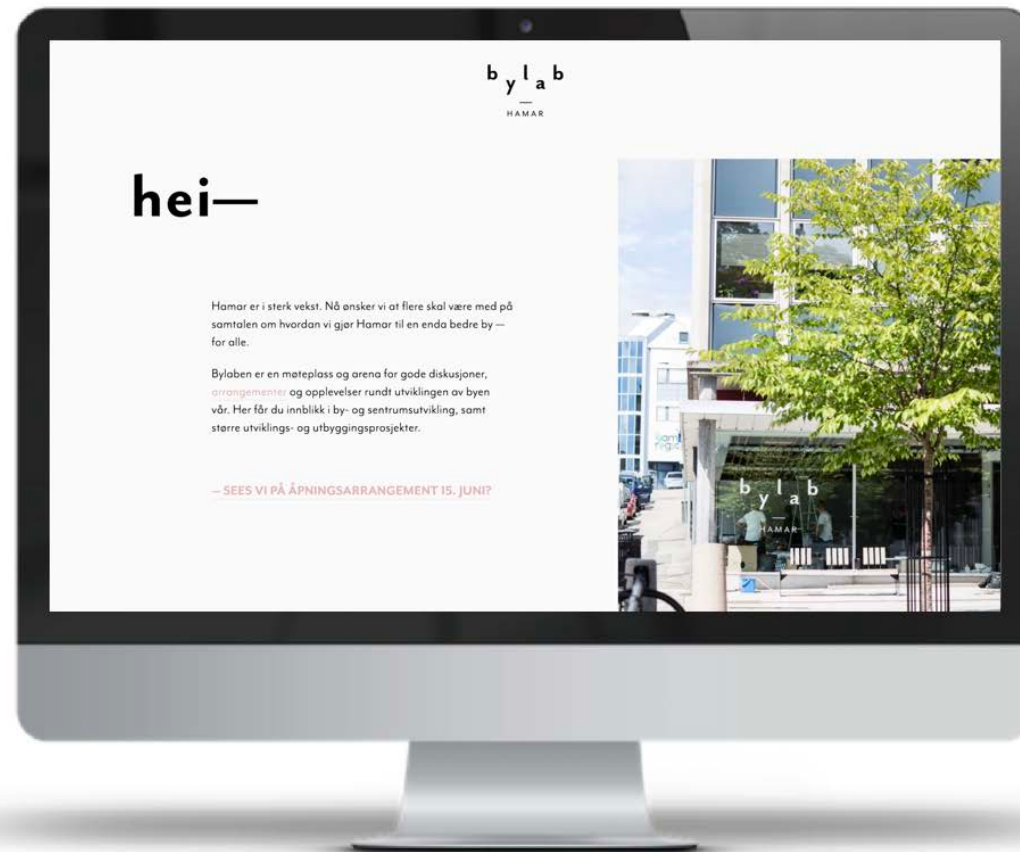
Kontinuerlig utvikling —

- Treffe ulike målgrupper og gi alle en stemme
- Inspirere til å delta og ta bylaben i bruk
- Skape engasjement
- Stedet der vi sammen skal gjøre Hamar til en bedre by

Suksesskriterier

- Samarbeid og bred involvering både innad i kommunen og mot det private og publikum
- En arena for kunnskap og strategisk involvering av fagmiljøer
- God og helhetlig formidling
- Et lokale som føles transparent og imøtekommende
- Teste konsepter tidlig
- Forståelse av aktørbildet
- Tilgjengelig for alle — lav terskel, lekent, og samtidig fagtungt

Drift & ressurser

Ressurser fra oppstart

- Tilstedeværelse og åpningstider
- Drift vs utvikling
- Struktur og system — testing

Byutvikler

85% tilstedeværelse i bylab

Fungerer som daglig leder

2 koordinatore / arkitekter

Fasilitering, events, kommunikasjon, design, tilstedeværelse

Fagkompetanse — viktig bidrag på andre prosjekter

Byvert

Praktiske oppgaver

Sentrumskoordinator og næringssjef

Opitmalt scenario:

Byutvikler / daglig leder

Studio manager / prosessleder / prosjektleder

Koordinator / arkitekt / fagkompetanse

Arrangementsansvarlig + eventcrew

Design (tjenestedesign, grafisk, web)

Kommunikasjon (sosiale medier, markedsføring)

Næringssjef — tilstedeværelse ifbm entreprenørskap

Teknologi / smart city-sjef

Potensial og utvikling

5 års perspektiv — forplikter til å fylle med innhold

Videreutvikle med team og kompetanse

Alternativ 1 — kun utleie, ingen ressurser

Alternativ 2 — ikke ha faste ressurser, leie inn ved engasjement

Alternativ 3 — faste ressurser, kontinuitet og tilstedeværelse

Videre satsing

- Opprettholde kompetanse, spesielt arkitektur / samfunnsutviklingsfokus
- Enda større tverrfaglighet
- Formidle det vi gjør og ta posisjon
- Etablere en tydeligere merkevare
- Ressurser som kan bidra inn på prosjekter

.

bylab
—
HAMAR

BYUTVIKLER
CITY DEVELOPER

**Guro
Vestvik**

+47 915 65 025
guro.vestvik@hamar.kommune.no
Torggata 63, 2317 Hamar
bylabhamar.no